

ตำนานเกาะพลับพลา

เมืองราชบุรี

พ.อ.อุตร วรรณรัตน์

เกาะพลับพลา เป็นชื่อตำบลหนึ่งของอำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรีท่านเล่าว่าเมื่อปี พ.ศ.๒๔๔๓ หรือ ร.ศ.๑๑๘ สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงรัชกาลที่ ๕ แห่งบรมราชจักรีวงศ์ เสด็จมาที่เขามาชมถ้ำระฆังเป็นครั้งที่ ๒ มาสักการะเจ้าพ่อพระยาปราบทวดพระเนตรสมรภูมิเขาชู อันเป็นสนามรบแห่งหนึ่งครั้งสงครามเก้าทัพ (สมัยรัชกาลที่ ๑) สำหรับถ้ำระฆังที่ได้ชื่อนี้เพราะมีหินรูปร่างเหมือนระฆังอยู่ภายในถ้ำ ถ้ำระฆังเป็นที่อาศัยของค้างคาวกินแมลง ๓ ชนิด คือ ค้างคาวบัว ค้างคาวหน้าหนู และค้างคาวหน้าย่น ซึ่งมีจำนวนนับเป็นล้านๆ ตัว ถ้ำระฆังปัจจุบันเป็นที่ทำรายได้เกี่ยวกับมูลค้างคาว สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงเสด็จมาครั้งนี้ ชาวราชบุรีได้สร้างพลับพลาถวายเป็นเนินดินที่น้ำท่วมไม่ถึงแห่งหนึ่ง ไม่ห่างจากเกาะลอยมากนัก และห่างจากเขาชูไปทางทิศตะวันออกประมาณ ๔ กิโลเมตร เสด็จประทับพักแรมที่พลับพลาแห่งนี้

แล้วเสด็จเที่ยวตรวจตราภูมิประเทศทางชลมารค (ทางเรือ) ขอเรียนว่าทุกครั้งที่เสด็จมา จะเสด็จมาในช่วงน้ำมาก เพราะสะดวกในการคมนาคม ส่วนเขาชูเป็นที่ตั้งชุมชนเก่าแก่หนาแน่นพณี ภายในถ้ำฤๅษีมีพระพุทธรูปศิลา มีคำจารึกบอกเรื่องราวด้วยอักษรโบราณ ถ้ามีชื่ออื่นๆ ยังมีอีกหลายถ้ำ สิ่งที่ล้ำค่าคือภาพปูนที่เกาะสลักติดอยู่กับผนังถ้ำ เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับพุทธประวัติ ฝีมืองดงามมาก ยิ่งกว่านั้น เขาชูยังเป็นที่ตั้งของเจดีย์ที่บรรจุอัฐิธาตุของพระอรหันต์นามว่าปุลณกะ ซึ่งเดินทางมาเผยแผ่พระพุทธศาสนา ณ ดินแดนแถบนี้ สมัยเมื่อพระพุทธเจ้ายังทรงพระชนม์อยู่

ท่านเล่าว่าเมื่อฤดูน้ำ น้ำท่วมมาถึงเขาชู มีนิทานยืนยันว่า เศรษฐีเมืองราชบุรีจะมาทอดกฐิน ณ วัดใดวัดหนึ่ง ผ่านเขาชูขึ้นไป เศรษฐีท่านนี้เป็นคนดีมากมากทั้งทรัพย์สิน มากทั้งน้ำใจ คนรักกันทั้งบ้าน

ทั้งเมือง ทุกผู้ทุกคน พอรู้ว่าท่านเศรษฐีเดินทาง มาทอดกฐินโดยกระบวนเรือ ก็มาร่วมกันไม่เว้นคน เสียงฆ้องกลองพิณพาทย์ระนาดตะโพนดังกึกก้องไปทั่ว ท้องน้ำ เสียงอึงคะนึงนั้นดังไปถึงบาดาล ในคั้งน้ำ ใต้วังวนชลสาย พญากุมภีร์ซึ่งอาศัยอยู่ใต้อินเสียง อึงมี, ประหลาด! ไม่เคยมี จึงส่งม้าใช้ไปหาข่าว ทราบว่าท่านเศรษฐีใหญ่เมืองราชบุรีจะทำบุญกฐิน ก็บังเกิด ปิติยินดีโสมนัสยิ่งนักจึงพาบริวารขึ้นมามนพิวน้ำ ส่งทูตไปเจรจาขอร่วมบุญกฐินด้วย ท่านเศรษฐีก็ยินดี แล้วป่าวประกาศให้ทุกคนทราบว่า พญากุมภีร์พา บริวารมาร่วมบุญด้วย เหล่าจะเข้จึงลอยตัวขึ้นมา คลาล้ำ จนนทสลับสนออันไหนเรืออันไหนจะเข้กันแน่

กระบวนกฐินเดินทางมาถึงเขาสูงแล้ว จะต้อง เดินบกต่อไปอีก พญาจะเข้ถามท่านเศรษฐีว่าน้ำมา สิ้นสุดที่เขานี้ แต่ข้าพเจ้าใครจะไปร่วมพิธีทอดกฐิน กับท่านด้วย จะทำอย่างไร? เศรษฐีเมืองราชบุรีมิใช่ ธรรมดา มีปรีชาสามารถมาก ได้บอกพญาจะเข้ว่า ท่านอย่าวิตกเลย เราจะให้ช่างวาดภาพ มาวาดภาพ จำลองตัวท่าน พาไปร่วมพิธีทอดกฐินฉลองศรัทธา ปสาทะส่งเสริมมนะรถของท่านให้จงได้ แล้ว ท่านเศรษฐีก็ให้จิตรกรจำลองภาพพญากุมภีร์ พาไปร่วม พิธีทอดกฐิน พญาจะเข้พอใจมาก ทำให้งานบุญ กฐินมีธงจะเข้ประกอบพิธีสืบเนื่องมาถึงบัดนี้

มิใช่เรื่องนี้เท่านั้น ที่พูดถึงว่าน้ำได้มาถึงเขาสูง แม้เมื่อ พ.ศ.๒๕๒๐ ถอยหลังจากนี้ไปประมาณ ๓๐ ปี คนเก่าๆ ก็เล่าขานถึงงานเขาสูงว่า ยุคนั้นสนุกสนาน เอิกเกริกมากมิได้สุดกร่อยเช่นปัจจุบัน มีการแข่งเรือ เป็นสาธกกีฬานักชัตรด้วย ถ้าน้ำไม่ถึงเขาสูง จะแข่งเรือ กันได้อย่างไร? ตกลงเป็นอันยืนยันทว่าเมื่อถึงหน้า น้ำได้ท่วมมาถึงเขาสูงจริงๆ

พ.ศ.๒๔๔๓ สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง เสด็จ มาประทับแรมที่เกาะพลับพลาอันชาวราชบุรีสร้างถวาย พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ได้ตามเสด็จมาใน ครั้งนี้ด้วย อันว่าพระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์นั้น ต่อมาก็คือพลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวง ชุมพรเขตอุดมศักดิ์ พระบิดาแห่งทหารเรือไทย ขณะนั้น พระองค์ยังทรงพระเยาว์นัก เช้าวันหนึ่งเวลาเย็นเข้า อยู่มาก ทุกคนยังหลับสบายอยู่กับที่นอนอันอบอุ่น ทรงออกมาเดินเล่นข้างนอก มองจากเกาะพลับพลา ออกไป มีแต่น้ำเจิ่งนองทั่วท้องทุ่ง ฉับพลันก็มีเรือ ลำหนึ่งแล่นตรงเข้ามา ในเรือมีเด็กๆ วัยเดียวกับ พระองค์ ๒-๓ คน พอเข้ามาใกล้ๆ เด็กๆ ก็ก้มมือ เรียก พอเรือมาเทียบ พระองค์ก็ลงเรือไปกับพวกเขา เรือแล่นมากกลางท้องทุ่ง ก็ให้สงสัยยิ่งนัก ไม่มีพาย และไม่มีคนพาย เรือนี้แล่นได้อย่างไร! จึงตรัสถาม เด็กๆ ก็ตอบว่า พวกเราไม่ใช่คน พวกเราเป็นงู ขอเรียนว่าพระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์เป็นบุคคล ที่ฉลาดที่สุด กล้าหาญที่สุด ชีวิตไม่เคยมีความหวาดกลัว และเป็นคนศักดิ์สิทธิ์แห่งบรมราชจักรีวงศ์ซึ่งน่าจะมียูอยู่ เพียงหนึ่งเดียว คำตอบของผู้ร่วมอยู่ในเรือลำเดียวกัน ว่า “พวกเราไม่ใช่คน” มันสามารถเขย่าขวัญคน ธรรมดาให้สติแตกได้ แต่พระองค์แม้จะอยู่ในเยาว์วัย ก็ยิ้มย่องมองไล่จับไม้จับมือทุกคนที่บอกว่า “พวกเรา เป็นงู” พร้อมกับตรัสว่า “เรายินดีมากที่ได้เพื่อนเช่นกับท่าน

ซึ่งหาไม่ได้อีกแล้ว วันนี้เราโชคดีจริงๆ” เพื่อนใหม่คือของขวัญที่เรามอบให้กับชีวิต ส่วนเพื่อนเก่าคืออัญมณีที่นับวันจะเพิ่มค่า ตกกลางคืนได้สนทนาพูดคุยกันเป็นที่สนุกสนาน เรือได้พามาที่เขาน้อย ภูเขาลูกนี้มีถ้ำด้วย เมื่อถึงฝั่งเรือที่นั่นมาก็กลายเป็นเรือใหญ่เลื้อยพาเข้าไปในถ้ำ ตลอดทั้งวันพระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์เล่นกับเพื่อนๆ อยู่ในถ้ำนั้น พอบ่ายคล้อยสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงก็ตรัสเรียกว่า “อาภากร” ไปไหน? ก็เกิดโกลาหลเที่ยวหากันจ้าละหวั่น ไม่พบ ไม่เห็น ทั้งไม่มีเบาะแสให้สืบค้น พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์หายองค์ไปอย่างลึกลับ เหมือนไม่มีตัวตน ถึงยามยามสนธยาก็ยังมีดมน ไม่มีทางอื่น จึงตั้งศาลบูชาเทพารักษ์ อธิษฐานว่าถ้ายังมีชีวิตขอให้ได้พบตัว ถ้าตายขอให้ได้พบศพ จึงได้พบองค์อยู่ที่หน้าถ้ำเขาน้อย เมื่อเสด็จกลับมาที่เกาะพลับพลา ได้ตรัสเล่าให้พระราชบิดาฟังถึงเหตุการณ์ที่ผ่านมาโดยตลอด สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงได้เรียกเขาน้อยว่า “เขาพญานู” จำเนียรกาลผ่านไปคำว่า “พญา” เลื่อนหายเหลืออยู่แต่ “เขา” ต่อมาได้มีผู้นำคำว่า “สันติธรรม” มาต่อสร้อย จึงเรียกชื่อว่า “เขาสันติธรรม” ปัจจุบันใช้เป็นชื่อวัดว่า “วัดเขาสันติธรรม”

ที่วัดเขาสันติธรรม ; เขายังอยู่ ถ้ำนั้นก็ยังมีอยู่ มีศาลประดิษฐานอนุสาวรีย์พลเรือเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ไว้ให้คนทั่วไปสักการบูชาด้วย

กาลเวลาผ่านไปเหมือนสายน้ำไม่ไหลกลับ จากทศวรรษไปสู่ทศวรรษ พลับพลาที่เคยเป็นที่ประทับ ยังตั้งอยู่อย่างโดดเด่นยวกกลางท้องทุ่ง โดยไม่มีหน่วยราชการใดให้ความสนใจ จึงเป็นที่อาศัยหลบแดดฝนของคนเลี้ยงสัตว์ จากทศวรรษมาสู่กึ่งศตวรรษ ชาวบ้านได้นำสิ่งที่เป็นประโยชน์ไปใช้สอย

ตั้งแต่ฝ่าไปถึงหลังคา จนกระทั่งเหลือเพียงเสาไม้แก่นเป็นที่สังเกตเท่านั้น เมื่อถนนหนทางดีขึ้น ก็มีผู้นำเสาไม้แก่นนั้นไปจำหน่าย ปัจจุบันสถานที่ตั้งเกาะพลับพลาเป็นที่รกเรือ มีแต่ศาลพระภูมิเก่าๆ ที่อยู่เกลื่อนกล่น โอ้! เกาะพลับพลาที่น่าสงสาร

โปรดทราบว่าเมื่อก่อน หน้าน้ำ น้ำท่วมมาถึงเขาจริง เกาะพลับพลาจริง (พระอาจารย์สายชล วิจิตรวิโรย เจ้าอาวาสวัดเกาะลอย ยืนยันว่าท่านยังทันเห็นอยู่ในสมัยเมื่อท่านยังเป็นเด็ก) สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงเสด็จมาประทับจริง พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ตามเสด็จมาจริง เสด็จไปแวะพักที่ถ้ำเขาสันติธรรมจริง ขอเรียนเพิ่มเติมตรงนี้ว่า การที่พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ได้รับเชิญมาเป็นแขกพิเศษที่ ถ้ำเขาสันติธรรมนั้น เป็นนิมิตหมายว่าต่อไปพระองค์จะเป็นผู้เชี่ยวชาญทางน้ำ ครั้นเมื่อเจริญวัยขึ้น ได้ไปศึกษาวิชาการทหารเรือที่ประเทศอังกฤษ เมื่อจบการศึกษาแล้วได้เข้ารับราชการในกองทัพเรือ ทรงวางรากฐาน ปรับปรุง พัฒนากองทัพเรือไทยจนยิ่งใหญ่เกรียงไกร อย่างที่พลเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน ทรงมีต่อเหล่าทหารช่าง ความรุ่งโรจน์ของพระองค์ ทำให้พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวระแวงพระทัย จึงถูกปลดออกจากราชการ ต่อมาเมื่อสิ้นเกล้ารัชกาลที่ ๖

มีพระประสงค์จะซื้อเรือรบหลวงพระร่วงเป็นช่วงที่ประเทศไทยไม่ร่ำรวยดังแต่ก่อน ถึงขนาดต้องเรียกรูเงินจากประชาชนช่วย ทั้งขาดคนสั่งทำจัดเจนในการติดต่อ ซื้อได้แล้ว ต้องจ้างฝรั่งนำเรือจากทวีปยุโรปมาส่งเมืองไทย เงินก็น้อยปัญหาไม่มากมาย ถึงคราวที่ชาติต้องการพระองค์ได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เข้ารับราชการอีกครั้งหนึ่ง ทรงดำเนิการจัดซื้อนำทหารเรือไทยไปฝึกให้ชำนาญในหน้าที่ต่างๆ เมื่อทุกอย่างพร้อม พระองค์ก็นำเรือรบหลวงพระร่วงข้ามมหาสมุทรจากทวีปยุโรปมาสู่ทวีปเอเชียบรรลุถึงประเทศไทยโดยสวัสดิภาพ ทอดสายตาทั่วแผ่นดินสยาม ณ ปี พ.ศ. นั้น มีเพียงหนึ่งเดียวที่สามารถเช่นนี้ พระองค์เชี่ยวชาญทางน้ำ เจกเช่นพญามังกรเชี่ยวชาญในท้องทะเล ดังนั้น เรื่องที่พระองค์ได้รับเชิญจากพญามงกุฎถ้าเขาสูงสันติธรรม ถ้าไม่เชื่อก็อย่าลบลู่

เรื่องเกาะพลับพลาไม่ควรเป็นตำนาน เพราะกาลเวลาเพิ่งผ่านไปผ่านประมาธร้อยปีเศษเรื่องยังใหม่ๆ แต่ชาวตำบลเกาะพลับพลาไม่รู้เรื่องนี้ พูดเรื่องเกาะพลับพลา เหมือนพูดเรื่องในความฝัน เมื่อพูดเรื่องคล้ายในความฝัน จึงต้องกลายเป็นตำนานไป

ดังเช่นค่ายรบที่โคกกระทาย ที่ตั้งกองบัญชาการการรบของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เมื่อครั้งรบ

กับกองทัพพม่าที่นางแก้ว ดำรงอยู่มาถึงหลังเปลี่ยนแปลงการปกครองแล้ว และถูกยกย้ายถ่ายเทจนไม่เหลือร่องรอยเมื่อไม่กี่สิบปีมานี้เอง รัฐมีหน่วยงานใดที่ดูแลรับผิดชอบเรื่องนี้หรือไม่

หลักฐานทางประวัติศาสตร์แห่งอาณาจักรศรีวิชัย ท่านเจ้าคุณพุทธทาส ท่านเคยดูแลรักษาและพยายามแจ่มมายังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ไม่มีใครสนใจแล้ว งานอนุรักษ์ของท่านพุทธทาสก็ถูกต่อต้าน ท่านถูกกล่าวหาด้วยข้อกล่าวหาที่รุนแรงและสวนทางกับความเป็นจริง ที่สุดท่านก็ต้องปล่อยด้วยรู้ว่า ยุคนี้เจ้าหน้าที่ของรัฐเขารักชาติกันแบบไหน

เรื่องเกาะพลับพลาถ้าได้พื้นที่ตรงนั้นสัก ๑๐-๒๐ ตารางเมตร มีมูลดิน มีศิลาจารึก เป็นหลักฐานว่าที่ตรงนี้แหละ คือที่มาของตำบลเกาะพลับพลา ให้ลูกหลานได้รับรู้ว่าชาวราชบุรีได้มีเกียรติยศในความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์เพียงไร นี่คือประโยชน์ของชาติและของสังคม คนที่ทรนงค์เพื่ออนุรักษ์ด้วยจิตใจที่บริสุทธิ์เมื่อรู้ว่าเขารักชาติกันแบบไหน ก็ต้องรู้หลบเป็นปีก รู้หลักเป็นหาง

กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ฝึกอบรมและฝึกศึกษาคนให้มีความรู้ และเป็นคนดี ถ้าท่านมีผลงานที่ดีและถูกต้อง จะไม่มีความขัดแย้งในรูปแบบอย่างที่เราเห็น สมมติฐานถ้าท่านต้องการความก้าวหน้า ความเจริญรุ่งเรืองในชีวิต ท่านจะรักตัวเองแบบไหน? ท่านคิดเห็นอย่างไร? ท่านจะรังสรรค์ปั้นแต่งเยาวชนของชาติด้วยกระบวนการแบบไหน? ท่านเห็นงานของท่านหรือยัง?

การได้เกาะพลับพลาคืนมาเป็นสถานที่ทางประวัติศาสตร์อีกแห่งหนึ่งของเมืองราชบุรีคงอยู่ในความฝันตลอดไป เพราะมีข้อจำกัดตามที่กล่าว เป็นไปไม่ได้ที่จะให้หน่วยงานไหนมาชวนขายเรื่องนี้ ก็คงแคร์ไว้เท่านั้น